

Sygn. akt V Pa 205/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SO Dariusz Mizera (ref.) , SO Grzegorz Ślęzak
Protokolant	Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)B. w P.

przeciwko R. K. (1)

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanej R. K. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 listopada 2013 roku, sygn. akt IV P 163/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób , że pozbawia wykonalności wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 marca 2012r. roku, sygn. akt IV P 205/11 w pkt 3 w całości oraz w pkt 2 co do kwoty przekraczającej 5.200 zł (pięć tysięcy dwieście złotych) i oddala powództwo w pozostałym zakresie ;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą ;

4. przyznaje pełnomocnikowi pozwanej radcy prawnemu K. N. ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 900,00 zł (dziewięćset złotych) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Sygn. akt V Pa 205/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2013r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. pozbawił wykonalności wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie IVP 205/11 w punktach 2 i 3, zwolnił pozwaną R. K. (1) od obowiązku zwrotu kosztów procesu oraz przyznał pełnomocnikowi

pozwanej R. K. (1) radcy prawnemu K. N. wynagrodzenie w kwocie 553,50 PLN (pięćset pięćdziesiąt trzy złote pięćdziesiąt groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, którą to kwotę nakazał wypłacić ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były przytoczone poniżej ustalenia Sądu Rejonowego.

Wyrokiem z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie IV P 205/11 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim przywrócił R. K. (1) do pracy w (...) B. w P. – pkt. 1 wyroku, zasądził na rzecz R. K. (1) wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy płatne w przypadku podjęcia przez R. K. pracy w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku – pkt. 2 wyroku oraz zasądził na rzecz R. K. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 110,70 PLN – pkt. 3 wyroku.

Wyrokiem z dnia 11 października 2012 roku w sprawie V Pa 103/12 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił apelację (...) i zasądził na rzecz R. K. kwotę 73,80 PLN tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2012 roku w sprawie IV Po 21/12 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim nadał klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 29 marca 2012 roku w punktach 2 i 3.

W dniu 3 listopada 2011 roku Wyższa Szkoła Handlowa wypłaciła R. K. (1) odprawę w wysokości 5.200,00 PLN.

R. K. (1) w okresie od dnia 4 listopada 2011 roku do dnia 28 marca 2012 roku pobierała zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił pozwanej kwotę 8.733,72 PLN.

Pozwana R. K. (1) w dniu 17 października 2012 roku podjęła pracę w powodowej Szkole.

Powodowa Szkoła ustaliła wysokość należnego powodce wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy na kwotę 17.565,93 PLN brutto. Dokonując wypłaty należnego R. K. (1) świadczenia potrąciła kwotę 5.200,00 PLN tytułem zwrotu uprzednio wypłaconej pozwanej odprawy.

W dniu 1 marca 2013 roku powodowa Szkoła dokonała przelewu na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego A. S. kwoty 258,30 PLN tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 1 marca 2013 roku powodowa Szkoła dokonała przelewu na rzecz pozwanej R. K. (1) 9.470,87 PLN tytułem należnego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w kwocie netto.

Mając takie ustalenia Sąd Rejonowy zważył, iż w niniejszej sprawie powód Wyższa Szkoła Handlowa wniósł o pozbawienie wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie IV P 205/11 zaopatrzonego postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie IV Po 21/12 w klauzulę wykonalności dotyczącą punktów 2 i 3 powyższego wyroku. Zdaniem powoda zobowiązania wynikające z powyższego wyroku zostały wypełnione, a tym samym zobowiązania wygasły.

Pozwana R. K. (1) odnosząc się do powyższego roszczenia nie uznała i podniosła, iż w jej ocenie powód winien wypłacić jej wyrównanie wynagrodzenia za czas pobierania zasiłku chorobowego oraz kwotę 5.200,00 PLN brutto którą to bezprawnie potrącił z wypłaconego świadczenia jako zwrot wypłaconej odprawy.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło.

Zdaniem powoda takim zdarzeniem jest spełnienie przez niego świadczenia.

W ocenie Sądu należy wskazać, iż stanowisko powoda o spełnieniu świadczenia w całości jest zasadne. Jak wynika z wyводу zawartego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1998 roku w sprawie I PKN 443/98 (OSNP 2000/1/12), który to wywód zdaniem Sądu będzie miał zastosowanie w niniejszej sprawie, „czas pozostawania bez pracy, za który pracownikowi przywróconemu do pracy przysługuje wynagrodzenie obejmuje okres, w którym

pracownik mógł wykonywać pracę, tzn. był gotowy do podjęcia jej świadczenia, a wynagrodzenia za pracę został pozbawiony wyłącznie wskutek bezprawnej odmowy dopuszczenia go do pracy. Okres niezdolności do pracy, za który pracownik otrzymał zasiłek chorobowy z ubezpieczenia nie jest okresem pozostawania bez pracy ...”.

Wynagrodzenie przewidziane w art. 47 k.p. spełnia funkcję kompensacyjną, odszkodowawczą. Wyplacane jest w miejsce wynagrodzenia, które pracownik otrzymałoby za wykonaną pracę, gdyby w rezultacie wadliwego rozwiązania stosunku pracy nie doznał przeszkód w jej świadczeniu ze strony pracodawcy. Jedyną przyczyną utraty prawa do wynagrodzenia musi więc być wadliwe rozwiązanie stosunku pracy. Przyznanie wynagrodzenia nie może jednak bezpodstawnie wzbogacać pracownika. Dlatego okres, za który przyznano wynagrodzenie winien uwzględniać czas w którym pracownik mógł wykonywać pracę, tzn. był gotowy do podjęcia jej świadczenia. Choroba pracownika i zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy z tej przyczyny powoduje, że nie nabywa on prawa do wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy (z zastrzeżeniem art. 92 KP). Utrata zarobku rekompensowana jest świadczeniem z ubezpieczenia społecznego - zasiłkiem chorobowym. Nie ma żadnych racjonalnych argumentów przemawiających za tym, by niezdolny do pracy z powodu choroby pracownik pozostający bez pracy wskutek wadliwego rozwiązania umowy o pracę miał być traktowany korzystniej niż niezdolny do pracy z powodu choroby pracownik pozostający w stosunku pracy. Jakkolwiek więc kwota pobranego przez pracownika zasiłku chorobowego nie podlega odliczeniu od kwoty zasądzonego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, to okres pobierania zasiłku z tytułu niezdolności do pracy powinien być odliczony od okresu pozostawania bez pracy, za który pracownikowi wynagrodzenie przysługuje.

Odnosząc się zaś do zarzutu bezprawnego potrącenia z wypłaconego wynagrodzenia odprawy Sąd Rejonowy na przyjęty w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż odprawa wypłacona pracownikowi w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy po przywróceniu do pracy, podlega zaliczeniu na poczet wynagrodzenia o jakim mowa w art. 47 § 1 k.p. – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 1990 roku w sprawie I PR 351/90.

Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 roku w sprawie II PK 117/08 ochronie przed możliwością dokonywania potrąceń przewidzianej w art. 87 k.p. oraz zakazowi dotyczącemu zrzekania się wynagrodzenia z art. 84 k.p. nie podlegają przysługujące pracownikowi od pracodawcy świadczenia, których nie można traktować w kategoriach wynagrodzenia za pracę lub innych świadczeń związanych z pracą, uregulowanych w dziale trzecim Kodeksu pracy (art. 77¹-93 k.p.). Odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem prawa nie podlega ochronie z art. 87 k.p. Nie jest to bowiem świadczenie przewidziane w dziale trzecim zatytułowanym "Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia". Podobnie, z tych samych przyczyn, nie podlega szczególnej ochronie przed potrąceniem wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy po przywróceniu pracownika do pracy, ponieważ - wbrew nazwie - nie stanowi ono wynagrodzenia za pracę. Przywrócenie pracownika do pracy prawomocnym wyrokiem sądu pracy powoduje, że odpada podstawa prawna wypłaty odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy, a w związku z tym wypłacona odprawa staje się świadczeniem nienależnym. To samo można odnieść do innych świadczeń wypłaconych z tytułu rozwiązania stosunku pracy, gdy dochodzi do jego restytucji.

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że pracownik, którego po wypłaceniu mu odpraw przywrócono do pracy, nie ma prawa do dwóch świadczeń - odprawy z powodu utraty pracy i jednocześnie wynagrodzenia związanego z dalszym zatrudnieniem. Świadczenia te wykluczają się wzajemnie. Odmienny pogląd prowadziłby do sytuacji, w której pracownikowi należałaby się odprawa związana z rozwiązaniem stosunku pracy, pomimo, że został prawomocnym wyrokiem przywrócony do pracy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, co niewątpliwie prowadziłoby do uzyskania przez pracownika korzyści majątkowej w postaci odprawy bez podstawy prawnej. Celem odprawy nie może być bezpodstawnie wzbogacenie pracownika, do którego dochodzi, gdy pracodawca przekonany o prawidłowości wypowiedzenia umowy o pracę wypłaca mu świadczenie należne w momencie zwolnienia, którego podstawa prawna odpada w późniejszym okresie w związku z przywróceniem do pracy. Wnosząc pozew o przywrócenie do pracy, powódka musiała się liczyć z możliwością rozstrzygnięcia sądu pracy zgodnie z żądaniem pozwu.

Z powyższych wywodów wynika, iż argumentacja pozwanej o bezprawności potrącenia jest bezzasadna. Skutkuje to uznaniem, iż powodowa (...) spełniła ciężące na niej zobowiązania, a tym samym wygasły one.

Dlatego też należało uznać, iż zaistniała okoliczność przewidziana w art. 840 § 1 pkt.2 k.p.c. a tym samym, że roszczenie powodowej (...) jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Biorąc pod uwagę charakter sprawy oraz sytuację majątkową i rodzinną powódki Sąd uznał, iż zgodnie z art. 102 k.p.c. należało zwolnić R. K. (1) od obowiązku zwrotu stronie powodowej kosztów procesu.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła pozwana zaskarżając wyrok w całości .

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia wskutek naruszenia przepisów postępowania które mogły mieć wpływ na wyniki sprawy a mianowicie:

1) art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, co miało istotny wpływ na wynik sprawy bowiem skutkowało pozbawieniem tytułu wykonawczego wykonalności w sytuacji gdy brak było ku temu przesłanek z uwagi na brak podstawy prawnej umożliwiającej potrącenia odpłaty z wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy,

2) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia (przepisu prawa materialnego) i ograniczenie tego obowiązku do odwołania się do orzeczenia Sądu Najwyższego, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ świadczy jednoznacznie o braku takiej podstawy, przepisu umożliwiającego zaliczenie świadczenia wypłaconego pozwanej przez powoda po rozwiązaniu stosunku pracy na poczet żądanego przez nią wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy,

2. Naruszenie przepisu prawa materialnego:

1) art. 87 k.p., art. 91 k.p. w zw. z art. 505 pkt. 4 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem prawa nie podlega ochronie przed potrąceniami, jaką przewidują wskazane przepisy kodeksu pracy, w sytuacji gdy zgodnie z przepisami dotyczącymi potrąceń nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności, co do których potrącenie jest wyłączone przez przepisy szczególne,

2) art. 87 k.p. , art. 91 k.p. w zw. z art. 498 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie przez Sąd pierwszej instancji, iż w niniejszej sprawie można dokonać potrącenia z wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy należnej pracownikowi odpłaty na podstawie przepisów ustawy 13 marca 2013r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w sytuacji gdy przepisy kodeksu pracy wskazują na numerus clausus sytuacji, w których potrącenie z wynagrodzenia za pracę jest dopuszczalne,

3) art. 498 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 300 kp poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż w niniejszej sprawie dopuszczalne było „zaliczenie” odpłaty z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy na kwotę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, w sytuacji gdy oba te świadczenia nie zaspokajają tego samego długu,

4) art. 47 k.p. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż pozwanej nie przysługuje wynagrodzenie za pracę za cały czas pozostawania bez pracy w pełnej wysokości,

5) art. 410 § 2 k.c. i art. 411 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich niezastosowanie w sprawie, w sytuacji gdy Sąd dostrzegł istnienie w sprawie świadczenia nienależnego oraz nie odniesienie się przez Sąd pierwszej instancji do

instytucji świadczenia nienależnego, a także pozbawienia zarzutów stanowiących obronę pracownika na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu i nienależnym świadczeniu.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wносиła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w części w zakresie punktu 1. poprzez oddalenie powództwa w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego wraz z wyodrębnionymi kosztami zastępstwa strony przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu za instancję odwoławczą, które nie zostały pokryte w całości ani w części.
3. nieobciążanie pozwanej kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny, zaś Sąd Okręgowy

ustalenia te w pełni podziela i przyjmuje za własne.

W świetle tak ustalonego stanu faktycznego rozważając zarzuty apelacyjne stwierdzić należy, iż słusznie Sąd Rejonowy pozbawił wykonalności wyrok Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. z dnia 29 marca 2012r. wydany w sprawie IV P 205/11 w części dotyczącej żądania przez pozwaną wypłaty na jej rzecz wynagrodzenia za okres w którym przebywała na zwolnieniu lekarskim. Ma rację Sąd Rejonowy stwierdzając, iż wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy ma określoną funkcję. Wypłacane jest w miejsce wynagrodzenia które pracownik otrzymałby za wykonana pracę gdyby nie został bezprawnie zwolniony. Jedyną przyczyną utraty prawa do wynagrodzenia przez pracownika musi być więc wadliwe rozwiązanie stosunku pracy. Okres za który przyznano wynagrodzenie winien uwzględniać czas w którym pracownik mógł wykonywać pracę tj. był gotowy do podjęcia jej świadczenia. Choroba pracownika powoduje to, iż nie nabywa on prawa do wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy. Utrata zarobku jest rekompensowana w takiej sytuacji zasiłkiem chorobowym.

W orzecznictwie podkreśla się, iż brak racjonalnych argumentów przemawiających za tym, iż niezdolny do pracy pracownik pozostający bez pracy na skutek wadliwego rozwiązania umowy o pracę miałby być traktowany korzystniej niż niezdolny do pracy pracownik pozostający w stosunku pracy. (por. wyrok SN z dnia 9 grudnia 2011r. II PK 66/11 baza Legalis, wyrok SN z dnia 12 września 2012r. II PK 45/12 baza Legalis, wyrok SN z 7 stycznia 2010r. II PK 164/09 baza Legalis).

W efekcie stwierdzić należy, iż art. 47 k.p. obejmuje swoją dyspozycją tylko takie stany faktyczne w których pracownik faktycznie był gotów do świadczenia pracy, a nie wykonywał jej z uwagi na przeszkody doznane z winy pracodawcy. Wbrew twierdzeniom skarżącej nie doszło w tym zakresie do naruszenia tego przepisu. Konstrukcja tytułu wykonawczego była taka, iż sąd w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności był uprawniony do badania tych okoliczności.

Uwzględniając zatem w tym zakresie słuszne stanowisko Sądu Rejonowego i strony powodowej należało pozbawić tytuł wykonawczy wykonalności w zakresie w którym pozwana domagała się od powodowej szkoły wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w okresie swojego zwolnienia lekarskiego i niezdolności do pracy z tego tytułu.

Podzielić natomiast należy stanowisko skarżącej, iż w sposób całkowicie nieuprawniony doszło do potrącenia przez powoda swojej należności w stosunku do pozwanej.

W toku procesu pojawiało się stanowisko strony powodowej prezentowane przez pełnomocnika, iż wypłacona ostatecznie nienależnie odprawa pieniężna podlega zaliczeniu na poczet zasądzonego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Instytucja „zaliczenia” została obszernie omówiona w uzasadnieniu wyroku Sądu

Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009r. II PK 117/08 i nie ma żadnej wątpliwości, iż nie znajduje ona zastosowania do przedmiotowego stanu faktycznego.

Z drugiej strony powód powołując się na potrącenie podkreślał, iż w tym zakresie tytuł winien być pozbawiony wykonalności albowiem powodowi służy wobec pozwanej roszczenie o nadpłaconą kwotę 5.200 zł z tytułu odprawy która pozwanej została wypłacona, a która to odprawa stała się świadczeniem nienależnym w związku z przywróceniem powódki do pracy. Skoro zatem powód dokonał potrącenia zmniejszając należne powódce wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy o wartość nienależnej odprawy to doszło do wygaśnięcia jego zobowiązania. Stanowisko to zaakceptował także Sąd Rejonowy argumentując, iż nie ma żadnych przeszkód aby powód mógł skorzystać z instytucji potrącenia w stosunku do przyznanego pozwanej w wyroku wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Sąd Okręgowy prezentuje jednak stanowisko odmienne. Rozpoczynając rozważania dotyczące naruszenia przez Sąd art. 87 k.p., czy też art. 505 pkt 1-4 k.c. należy w pierwszej kolejności rozważyć czy mamy do czynienia w niniejszej sprawie z wynagrodzeniem za pracę i czy w związku z tym wynagrodzenie to podlega ochronie z art. 87 k.p.

Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach rozciągnął ochronę przewidzianą art. 87 k.p. także na cały szereg różnego rodzaju „pozawynagrodzeniowych” należności ze stosunku pracy wystarczy wymienić tu ekwiwalent za urlop (por. wyrok SN z 29 stycznia 2007r. II PK 181/06, baza Legalis), nagrodę jubileuszową (por. wyrok SN z 17 lutego 2004r. I PK 217/03, baza Legalis), odprawę emerytalną i rentową (por. wyroki SN z 14 lutego 2002r. I PKN 889/00 i z 17 lutego 2004r. I PK 217/03, baza Legalis), odprawę z tytułu zwolnień grupowych (por. wyrok SN z dnia 5 maja 1999r. I PKN 665/98 baza Legalis).

Stało się tak pomimo, że należności te nie stanowiły wynagrodzenia sensu stricto w rozumieniu art. 80 k.p. Uzasadnieniem objęcia ochroną tych należności przed potrąceniami wg reżimu prawa pracy tak jak wynagrodzenia za pracę było podobieństwo funkcji i charakteru prawnego tych świadczeń przysługujących lub wliczonych do wynagrodzenia za pracę sensu stricto. Przede wszystkim zaś przeznaczenie tych należności na zapewnienie pracownikowi i członkom jego rodziny środków utrzymania, które wymagają wzmożonej ochrony prawa pracy. Skoro Sąd Najwyższy objął ochroną szereg w/w „pozawynagrodzeniowych” należności ze stosunku pracy to tym bardziej ochroną tą winno być objęte wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Wynagrodzenie to jest substytutem utraconego z winy pracodawcy wynagrodzenia za pracę którego pracownik nie mógł wypracować i które utracił, a które gdyby w tym czasie pracował to jako wynagrodzenie za pracę byłoby objęte ochroną przez przepisy prawa pracy. Poza tym należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 80 k.p. pracownik co do zasady otrzymuje wynagrodzenie za pracę wykonaną, jednakże za czas niewykonywania pracy zachowuje on prawo do wynagrodzenia tylko wówczas gdy przepisy prawa pracy tak stanowią. Takim przepisem jest bez wątpienia art. 47 k.p.

Strona powodowa wypłaciła pozwanej wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy z tym jednak, że pozwana domagała się wyegzekwowania od powoda dodatkowej pełnej należności tj. także za okres zwolnienia lekarskiego jak i domagała się wypłaty potrąconej - w ocenie pozwanej - bezprawnie kwoty 5.200 zł tytułem odprawy. Potrącenie to zostało w istocie dokonane z zasądzonego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Zgodnie z art. 840 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło. Powód powołując się na potrącenie należności w kwocie 5.200 zł domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Potrącenia dokonywał przy wypłacaniu pozwanej wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy powołując się na to, iż odprawa pieniężna wypłacona pozwanej jest świadczeniem nienależnym w związku z przywróceniem jej do pracy. Należy w pełni podzielić pogląd Sądu Rejonowego co do tego, iż istotnie wypłacona przez powoda odprawa pieniężna w kwocie 5.200 zł w związku z przywróceniem pozwanej do pracy i zasądzeniem na jej rzecz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy jest świadczeniem nienależnym pozwanej. Świadczy to o tym, iż powód posiada w stosunku do pozwanej wierzytelność z tego tytułu. Do rozważania zatem pozostaje czy powód mógł dokonać potrącenia z należnego pozwanej wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy wierzytelności z tytułu nienależnej pozwanej odprawy?. Na tak postawione pytanie należy odpowiedzieć przecząco.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku , iż potrącenie z art. 87 k.p. to nie jest potrącenie w rozumieniu prawa cywilnego i co za tym idzie przepis art. 87 k.p. nie jest przepisem szczególnym w rozumieniu art. 505 pkt 4 k.c. Założeniem art. 87 k.p. jest ochrona wynagrodzenia za prace , a nie odmiana potrącenia z art. 498 k.c. Zasadniczo bowiem świadczenia które przysługują pracownikowi winny być wypłacone, a ich umniejszenie bez zgody pracownika jest możliwe tylko w ściśle określonych sytuacjach. Przeciwwstawienie przepisów art. 498 k.c. i art. 87 k.p. nie pozwala na stwierdzenie , że pracodawca może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością pracownika. W art. 87 k.p. jest uregulowany autonomiczny odrębny od art. 498 k.c. sposób dopuszczalności potrącenia wymienionych w nim wierzytelności z przysługującego pracownikowi wynagrodzenia za prace.

Instytucja potrącenia z kolei w myśl art. 87 k.p. oznacza tylko tyle, że pracodawca może potrącić tylko zaliczki pieniężne udzielone pracownikowi oraz kary pieniężne przewidziane w art. 108 k.p. Jeżeli natomiast pracodawca chce potrącić swoją wierzytelność to nie może tego zrobić na podstawie art. 498 k.c. lecz winien uzyskać tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie potrącić ją w trybie art. 87 § 1 pkt 2 k.p.

W orzecznictwie pojawił się nawet pogląd , że bez zgody pracownika pracodawca nie może dokonać takiego potrącenia bez konieczności wszczęcia egzekucji komorniczej. (por. wyrok SN z 7 czerwca 2011r. II PK 256/10 OSNP z 2011r. nr 13-14 poz. 172).

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż bez zgody pracownika wyrażonej na piśmie (art. 91 § 1 k.p.) lub też bez uzyskania tytułu wykonawczego pracodawca nie może dokonać skutecznego potrącenia swojej wierzytelności z wierzytelnością pracownika wynikającą z zasądzonego na jego rzecz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Skoro tak to zobowiązanie powoda w stosunku do pozwanej w zakresie odprawy pieniężnej w wysokości 5.200 zł nie wygasło i może być egzekwowane.

Bezspornym w toku procesu i nie kwestionowanym przez pozwaną był fakt uregulowania przez powoda kosztów procesu o których mowa w pkt 3 wyroku z 29 marca 2012r. w sprawie IV P 205/11 , co za tym idzie w tym zakresie zobowiązanie wygasło i tytuł wykonawczy winien być pozbawiony wykonalności (art. 840§ 1 pkt 2 k.p.c.).

Mając na uwadze fakt , iż powództwo okazało się jedynie częściowo zasadne należało dokonać zmiany zaskarżonego wyroku i należało pozbawić wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 marca 2012r. w sprawie IV P 205/11 w pkt 3 w całości , a w pkt 2 co do kwoty przekraczającej 5.200 zł (stanowiącej równowartość odprawy pieniężnej) oddalając dalej idące powództwo jako nie znajdujące uzasadnienia, a to na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. .

Apelacja pozwanej z powyższych względów w pozostałym zakresie podlegała oddaleniu, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. mając na uwadze ,iż każda ze stron w zbliżonym zakresie wygrała sprawę co było konsekwencją wzajemnego zniesienia kosztów procesu między stronami za instancję odwoławczą.

Z uwagi na fakt , iż pozwana korzystała z pomocy pełnomocnika z urzędu na podstawie §15 w zw. z § 5 i § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z §6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.(t.j. Dz. U. z 2013r. poz.490) należało orzec jak w pkt 3 wyroku.